

Naturskyddsföreningen
Skövde

Naturskyddsföreningen
Skaraborg

Skanska Industrial Solutions AB

Marknadsfunktionen
att. Oskar Karlsson
Kämpevägen
32 553 02 Jönköping
oskar.karlsson @skanska.se

Skaraborgs Naturskyddsförening och Skövde Naturskyddsförenings gemensamma synpunkter på ”Samrådsunderlag - Avgränsningssamråd inför ansökan om tillstånd till täktverksamhet m.m. enligt 7 och 9 kap. miljöbalken inom fastigheterna Skövde 4:15, 4:16 och 4:66 i Skövde kommun”

Naturskyddsföreningen har givits tillfälle att lämna synpunkter på Skanska Industrial Solutions samrådsunderlag inför tillståndsansökan till täktverksamhet m.m. enligt 7 och 9 kap Miljöbalken (MB).

Bakgrund

Skanska kommer som en del i sin tillståndsansökan begära tillstånd för byggnation av lastbilsväg genom riksintresset (4 kap 1§ samt 8§ MB) tillika Natura 2000 området Ryds ängar (7 kap 27§ MB, SE0540202 Ryds ängar, (Länsstyrelsen i västra Götalands län 2005)). Ett sådant tillstånd får enligt 28 a § 7 kap miljöbalken endast lämnas om ”verksamheten eller åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder inte 1) kan skada den livsmiljö eller de livsmiljöer i området som avses att skyddas, eller 2) medför att den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna. Lag (2001:437).”

Vägen som Skanska söker tillstånd för att bygga kommer medföra grova intrång och skapa direkta och indirekta negativa effekter och konsekvenser på de naturtyper som omfattas av Natura 2000 bestämmelserna för området Ryds ängar samt dess typiska arter. För att kunna pröva fallet mot 7 kap 28 § MB (det vill säga om påverkan uppstår) men även mot 7 kap 29 § MB, det vill säga om påverkan på Natura 2000 området kan rättfärdigas genom att alternativa vägar saknas eller att vägen måste byggas på grund av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse, måste beslutsunderlaget Skanska tar fram, på vilket prövningen vilar, innehålla samtliga uppgifter som krävs för att dessa bedömningar ska kunna genomföras. Enligt Naturvårdsverket (2017) måste en samlad bedömning av verksamhetens påverkan på arter och naturtyper genomföras. Denna bedömning ska ”vara fullständig, exakt och slutlig så att det är möjligt att skingra varje vetenskapligt tvivel i fråga om påverkan på området”.

Synpunkter

Byggnation av en väg för tung trafik med i storleksordningen cirka 130 transporter tur och retur per arbetsdygn, i ett av Sveriges starkast skyddade områden kräver ett gediget underlag för att en rättvis prövning ska kunna genomföras. Med utgångspunkt i detta lämnar Skövde- och Skaraborgs naturskyddsförening (fortsättningsvis Naturskyddsföreningarna) följande synpunkter inför upprättandet av tillståndsansökan och tillhörande miljöbedömning:

1. Skanskas underlag bör presentera minst tre alternativa vägar utanför Natura 2000 området för att uppfylla lokaliseringsprincipen i 2 kap MB. Då Skanska avser att göra ett stort ingrepp i ett riksintresse tillika Natura 2000-område är det av yttersta vikt att alternativa vägar noggrant studeras förutsättningslöst.
I Bilaga A till denna skrivelse visar Naturskyddsföreningarna på en alternativ väg som inte inkluderar ingrepp i skyddad natur eller natur med höga naturvärden. Vägdragningen innebär vidare att tunga lastbilstransporter inte behöver passera området vid Skaraborgs sjukhus Skövde eller på Inga-Karls väg. Inga-Karls väg bör dock också utgöra en av de alternativa vägarna för stenbrottets transporter.
2. För att kunna göra en fullständig bedömning av påverkan på Natura 2000 områdets naturtyper behöver Skanskas underlag redovisa arealen av naturtyperna i området (det vill säga en kartering behöver göras), de särskilda strukturer och funktioner som där är nödvändiga samt bevarandestatusen hos de typiska arterna. Information om Ryds ängars naturtyper finns i dess bevarandeplan (Länsstyrelsen i västra Götalands län 2005) och information om de typiska arterna hittar Skanska för respektive naturtyp på Naturvårdsverkets hemsida (Naturvårdsverket 2018).

En livsmiljös bevarandestatus anses gynnsam när de kriterier som anges i 16 § förordningen om områdesskydd m.m. är uppfyllda vilket innebär att en livsmiljös bevarandestatus anses gynnsam när (Naturvårdsverket 2017):

1. dess naturliga eller hävdbejingade utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande,
 2. den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga för att den skall kunna bibehållas på lång sikt finns och sannolikt kommer att finnas under en överskådlig framtid, och
 3. bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.
3. Faktorer som kan påverka bedömningen om en påverkan uppstår på en livsmiljö, och som Naturskyddsföreningarna yrkar att Skanska i sitt beslutsunderlag ska utvärdera, inkluderar:
 - Påverkans geografiska utbredning
 - Påverkans omfattning och intensitet
 - Utsträckning i tiden – Exempelvis är en permanent förlust av utpekade naturtyper alltid svårförenlig med bevarandemålen i ett Natura 2000-område.
 - Tidpunkt – när en åtgärd genomförs kan medföra mer eller mindre skada på arter och naturtyper. Redovisning om tidpunkt (månader) för olika byggskeden ska ingå i underlaget.
 - Sannolikhet – I de fall det finns en osäkerhet kring om en påverkan uppstår behöver denna sannolikhet bedömas.
 - Samverkan med påverkan från andra källor (se punkt 4).

4. Vid tillståndsansökan är det inte bara den påverkan den aktuella verksamheten kan få på Natura 2000-området som ska prövas utan även kumulativa effekter. Detta innebär att Skanskas underlag även måste återge hur deras verksamhet tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter och åtgärder sammantaget kan påverka Natura 2000-området. Planerade verksamheter inkluderar beslutade bygglov, detaljplaner, översiktsplaner, vägutredningar m.m. (Naturvårdsverket 2017). Naturskyddsföreningen tänker här specifikt på de cirka 400 bostäder som Skövde kommun vill bygga i området samt att vägen genom Ryds ängar inte bara ska nyttjas av Skanskas lastbilstransporter utan även av andra fordon som busstrafik och personbilar. Det ska i underlaget tydligt framgå om lastbilsvägen genom Natura 2000-området ska bli permanent och finnas kvar efter att Skanskas eventuella förnyade brytningstillstånd går ut eller om vägen kommer läggas igen. Vad planerar Skövde kommun för vägen? Vilka övriga planer har Skövde kommun såsom detaljplaner? Beskrivning av kumulativa effekter är en uppgift som krävs för prövningen enligt 7 kap 28b § MB.

5. Vidare ska övriga värden som inte omfattas av Natura 2000 bestämmelserna noggrant redovisas. Det vill säga förekomst av övriga skyddade arter, rödlistade och hotade arter. Miljöbedömningen ska beskriva påverkan på dessa naturvärden under byggskede och driftskede av den eventuella vägen. Bland rödlistade (NT) och hotade (VU, EN, CR) fåglar häckar bland annat följande arter inom området: Brandkronad kungsfågel (VU), kungsfågel (VU), buskskvätta (NT), mindre hackspett (NT och typisk art för naturtyp 9080 (lövsumpskog)), nötkråka (NT), rosenfink (VU), gulspurv (VU), spillkråka (NT) och gröngöling (NT).

6. För att möjliggöra ett heltäckande beslutsunderlag ser Naturskyddsföreningarna att nedan listade fördjupade artinventeringar utförs, inom för respektive artgrupp rätt årstid. Resultatet från inventeringarna bör sedan komplettera den naturvärdesinventeringen Skanska avser att göra enligt samrådsunderlaget. Är denna naturvärdesinventering redan gjord kan en ekolog uppdatera naturvärdesbedömningen (dvs naturvärdesklassen) för respektive avgränsad biotop i naturvärdesinventeringen. Fördjupade artinventeringar är ett så kallat tillägg till en naturvärdesinventering och är helt i enlighet med metoden som presenteras i svensk standard SS199000:2014 och SIS-TR 199001:2014.
 - Fördjupad kärlväxtinventering
 - Fördjupad fågelinventering
 - Fördjupad grod- och kräldjursinventering
 - Fördjupad inventering av vedlevande insekter
 - Fördjupad svampinventering
 - Fördjupad fladdermusinventering

7. Då Skanskas stenbrott i nordväst närmar sig Natura 2000-området Blängsmossen (SE0540163) behöver även påverkan på detta område utredas i samband med tillståndsansökan för ny täktverksamhet. Blängsmossens naturvärden är direkt kopplade till dess stabila hydrologiska förhållanden och består av ett stort myrkomplex med rikt fågelliv. Inom området finns artrika och varierande fattiga och mesotrofa kärr samt sumpskogar. Naturskyddsföreningarna yrkar på att Skanska genomför beräkningar som tydligt visar hur dränerande effekter från ett

utvidgat stenbrott kan komma att påverka Blängsmossen samt vattenförsörjningen av bäcken som leder österut ner genom Natura 2000-området Ryds ängar.

8. Skanskas underlag ska tydligt beskriva påverkan – effekt – konsekvens och värdering av konsekvensen (exempelvis enligt liten, måttlig - stor) för varje naturvärde inom riksintresset tillika naturreservatet och Natura 2000-området Ryds ängar. Miljöbedömningarna ska beskrivas dels för påverkan som uppstår under byggskedet och för påverkan som ständigt blir kvar under driftskedet. Påverkansfaktorer och effekter som ska inkluderas är bland annat förlust av livsmiljöer, fragmentering av livsmiljöer, förändrade hydrologiska förutsättningar (dels genom schaktning och utfyllnad för vägen och dels genom eventuell förändrad dragning och vattenföring av bäcken), utsläpp av avgaser, ljusföroreningar och bullerföroreningar.

Sammanfattningsvis, för att tillståndsansökan och dess tillhörande miljöbedömning ska kunna utgöra ett underlag som prövningsmyndigheten kan fatta beslut från, yrkar Naturskyddsföreningarna att ovan punkter noggrant presenteras i ansökningshandlingarna.

Undertecknande

Skövde 2018-09-20

Skövde Naturskyddsförening och Skaraborgs Naturskyddsförening

Genom Sofia Berg

Källbacka 1

54017 LERDALA

a.sofia.berg@gmail.com

Referenser:

Naturvårdsverket (2018). Natura 2000 i Sverige.

<https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/Natura-2000-Skog/> 2018-08-28

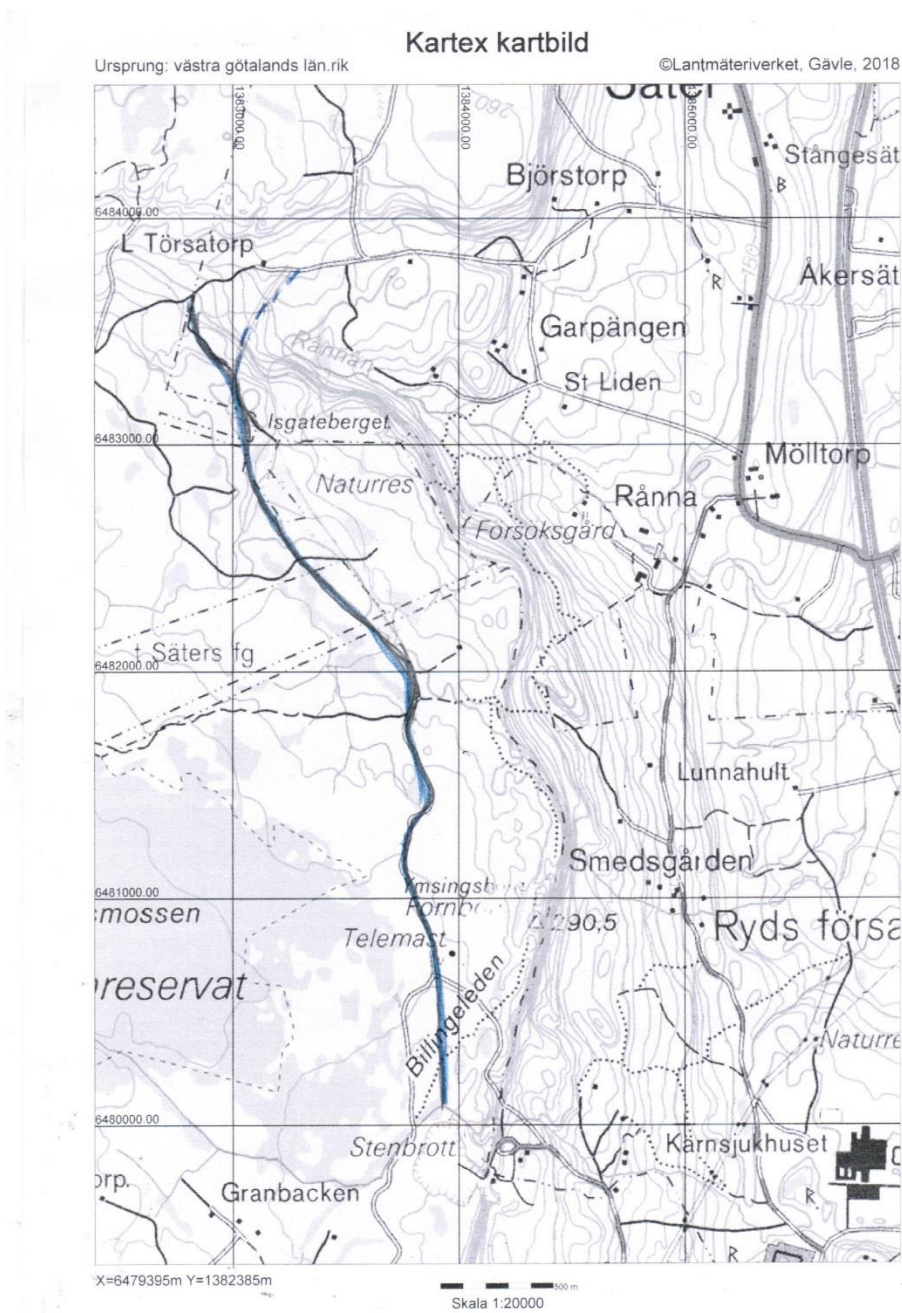
Naturvårdsverket (2017). Förutsättningar för prövningar och tillsyn i Natura 2000-områden. Handbok 2017:1, utgåva 1, december 2017.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (2005). Bevarandeplan för Natura 2000-område SE0540202 Ryds ängar. 2005-08-15. Diarienummer: 511-20568-2005

Bilaga A

Förslag på alternativ väg för transporter till och från Skanskas stenbrott.

Vägdragningen startar från norra delen av Skanskas stenbrott och går norrut ovanför Billingens östra sluttning (figur 1). Vägdragningen orsakar inte ingrepp i skyddad natur eller natur men höga naturvärden. Delar av sträckningen utgörs av grusvägar. Dessa grusvägar behöver självklart förbättras för att klara det stora antalet lastbilstransporter per arbetsdygn. Delar av vägdragningen innebär att ny väg behöver anläggas. Från Törsatorp i norr tar man sig relativt lätt ut till väg 26.

Figur 1. Förslag på alternativ vägdragning.